

Rad Florence Hartmann je rezultirao prvim optužbama za genocid i zločine protiv čovječnosti, te privođenje jedinog predsjednika neke države rukama pravde

Emir Ramić

30. maj, 2010

Kao stalni dopisnik pariškog Le Mondea s područja bivše Jugoslavije, Florence Hartmann je od kraja 1989. pratila sva ratna zbivanja na ovim prostorima. U novembru 1992., u Ovčari pored Vukovara locirala je prvu veliku masovnu grobnicu u Europi nakon Drugog svjetskog rata. U proljeće 1994. protjerana je iz Beograda od strane Miloševićeva režima zbog svojih tekstova i istrage o umiješanosti srbijanskog vođe u rat u Bosni i Hercegovini. U ljeto 1997. nagrađena je za hrabrost i stručnost od strane La Fondation de France. U oktobru 2000. uključila se u rad Međunarodnog suda za ratne zločine počinjene na području bivše Jugoslavije i Ruande kao glasnogovornica Glavne tužiteljice Carle del Ponte.

Na taj je način aktivno sudjelovala u donošenju svih važnijih odluka, te prisustvovala svim bitnijim sastancima s najviše rangiranim europskim, američkim dužnosnicima, te službenicima UN-a. Njezin dolazak u Ured Carle del Ponte dogodio se svega nekoliko dana nakon pada režima Slobodana Miloševića. Od samog početka počela je vršiti istražne radnje i pregovore koji su rezultirali prvim optužbama za genocid i zločine protiv čovječnosti, te privođenjem jedinog predsjednika neke države rukama pravde.

U maju 2006., pozvana je od strane Haškog tribunala da svjedoči u suđenju trojici visokorangiranih srpskih generala – Veselinu Šljivančaninu, Mili Mrkšiću i Miroslavu Radiću.

Florence Hartmann autorica je knjige o Slobodanu Miloševiću "Milošević – dijagonala luđaka", objavljenoj 1999., svega godinu dana prije pada njegova režima, a koja se i danas drži najozbiljnijom, te najdubljom analizom Miloševićeve vladavine i njegove krvave kampanje etničkog čišćenja na ovim prostorima. Nikada nije bila pod utjecajem i u službi ijedne politike, osobe ili nekakvih interesa. Njezina prva knjiga "Milošević-dijagonala luđaka" iz 1999. predstavlja zasigurno jedan od najboljih i najkompletnijih prikaza ratnih događanja na Balkanu. U knjizi ona navodi precizno uzročno-posljedične veze srbijanskih agresija i zločina protiv čovječnosti, ratnih zločina i zločina genocida i prozivajući glavne krivce. Kao glasnogovornica Međunarodnog krivičnog tribunal za područje bivše Jugoslavije znala je što može reći javnosti i nikada nije lagala. Svoju ulogu tada odradila je prvenstveno u službi međunarodne pravde, novinara i istine, ne u službi neke osobe ili politike.

Tekstovi Florence Hartman vrijedan su historijski izvor jer je širila pravu istinu o stvarnim uzrocima rata, o suštini agresije na Bosnu i Hercegovinu i genocida nad Bošnjacima. Prenosila je ono što je vidjela i čula, ali i iz nekoliko izvora provjerila. Njezino pisanje u Le Mondu 90-ih odavalo je stvarno stanje na terenu i nije bilo pod utjecajem francuske politike niti matične redakcije, jer je rat kao ratna izjestiteljica i izvršna poznavateljica bosanskohercegovačke historije, prošla zajedno s žrtvama. Florence Hartman nije novinarka koje ide za senzacijama, koja objavljuje "glasine" i nepotvrđene informacije, ona svoj posao obavlja iznad svega

profesionalno i pošteno samo s jednim i isključivim ciljem, a to je objaviti istinu zbog onih koji je zaslužuju, a to su žrtve agresije i genocida u Bosni i Hercegovini.

Ona je veliki ljubitelj i istinski prijatelj Bosne i Hercegovine koju je zavoljela prije rata. Njezina priča i sjećanja iz opkoljenog Sarajeva malo koga ostavljaju ravnodušnim. Na poseban način suosjeća sa žrtvama, surađuje s njihovim udruženjima i nastoji im pomoći. Žrtve su u središtu njezinog javnog djelovanja i glavna motivacija za rad. Posebno Srebrenica gdje često s velikim poštovanjem odlazi.

Njena borba za istinu i pravdu ogleda se u velikoj hrabrosti jer se ne boji prozvati nikoga za koga smatra da ne radi u interesu međunarodne pravde i prava žrtava ma tko to bio. Hartmann se zalaže za individualizaciju krivnje i kažnjavanje ratnih zločinaca.

Međunarodno pravosuđe pripada svima nama jer je stvoreno da bude u službi Čovječanstva.

Mir i kazna iznosi na vidjelo surove metode koje su velike sile spremne upotrijebiti da bi postigle svoje ciljeve na međunarodnoj pozornici. To je priča o dvoličnom držanju demokratskih sila u odnosu na Međunarodni krivični tribunal za područje bivše Jugoslavij kao prvi konkretan čin, nakon Nürnberga, da se potisne zločin agresije i genocida. Florence Hartmann otvara zabranjena vrata Međunarodnog krivičnog tribunala za područje bivše Jugoslavije u Hagu i zapadnih ministarstava te uranja u najmračnije zakulisne radnje međunarodne politike i pravosuđa dok se u pozadini slike otkrivaju istine o procesu Miloševiću.

Knjiga "Mir i kazna", ima veliki značaj za međunarodnu istinu i pravdu iz nekoliko razloga:

1. Knjiga je vjerodostojnost autora. Florence Hartmann ne piše na pamet. Ona skuplja informacije, provjerava ih i onda objavljuje. Njezini motivi nikada nisu promicanje vlastitog imena, medijska pozornost, publicitet, zarada, a kamo li nekava osobna osveta. Njezin motiv je istina i pravda za žrtve i pošteno, pravično i neovisno međunarodno sudstvo.
2. Florence Hartman bila je u najviše slučajeva sama svjedok onoga o čemu je pisala, a zasigurno je bila jedan od najboljih poznavatelja ratnih događanja na Balkanu. Tako je brzo mogla shvatiti o čemu se radi.
3. Florence Hartman pokrenula je vrlo važna pitanja poput pritisaka velikih sila na međunarodno sudstvo ne štedeći niti svoju vlastitu domovinu. Za razliku od mnogih koji danas iznose "svoje istine" gospođa Hartmann govori direktno s imenima i prezimenima, državama, funkcijama. Javnosti imenuje i one koji su radili u Međunarodnom krivičnom tribunal za područje bivše Jugoslavije, bilo kao tužitelji ili suci kojima nije bio primarni interes pravo žrtava i provođenje međunarodnog prava, već interesi pojedinih velikih sila. Također je bez zadržke prozivala one koji nisu surađivali s Međunarodnim krivičnim tribunalom za

područje bivše Jugoslavije bilo da se radilo o nedostavljanju dokaznog materijala ili o neuhićenju ratnih zločinaca.

Nitko do sada argumentirano nije opovrgnuo niti jedan navod iz njezine knjige. Sve što je poslije slijedilo pa i Haška optužnica samo su dokaz da je pisala istinu, ali onu koju nije trebala, onu koja smeta svijetskim moćnicima i silama.

Postavlja se vrlo važno pitanje: Zašto svi mogu govoriti o zaštiti dokumenata Vrhovnog savjeta odbrane, objavljivati njihove dijelove, optuživati Del Ponte da se nagodila s Beogradom, a verzija koju iznosi Florence Hartmann koja kritizira suce je krivično djelo? Ona nije optužena za klevetu nego da je otkrila povjerljive podatke u vezi tih odluka.

Danas svi vole nuditi svoje priče o nekakvim zavjerama u Međunarodnom tribunal za područje bivše Jugoslavije. Rasprava o međunarodnom sudstvu svela se na "divnog" tužitelja Nice-a i groznu tužiteljicu Del Ponte. Nema jedne otvorene i argumentirane javne rasprave o ključnim pitanjima koje je Florence Hartmann pokrenula jer "istinu o Međunarodnom krivičnom tribunal za područje bivše Jugoslavije nije mogla sačuvati za sebe".

Autorica ne nudi novinarsko istraživanje, nego kao izravan svjedok otvara zatvorena vrata. Navodi i obavijesti nisu prikupljeni od osoba prisutnih razgovorima, nego ih je autorica neposredno čula i zabilježila. U svojstvu glasnogovornice i savjetnice za Balkan tužitelja Međunarodnog krivičnog tribunala za područje bivše Jugoslavije od oktobra 2000. do oktobra 2006., Florence Hartmann nalazila se u srcu događaja o kojima govori u ovom djelu. Kao osoba koja je bila na sastancima na kojima su se donosile strateške odluke Suda, sudjelujući u unutarnjim raspravama Tužiteljstva o strategijama krivičnog progona, uključena u pripremanje susreta i prisutna razgovorima između tužiteljice Carle del Ponte i najviših političkih dužnosnika, svjedok njihovih telefonskih razmjena gledišta, prateći tužiteljicu na svim njezinim putevima, ona nam je danas vodič kroz svijet koji je do sada bio zatvoren za javnost.

Informacije su prikupljene na temelju ličnih bilješki, provjerenih i upotpunjenih zapisnicima sa sjednica i drugim internim izvještajima kojima je imala pristup.

*« Međunarodno pravosuđe pripada svima nama jer je stvoreno da bude u službi Čovječanstva. Otkriti njegovo skriveno lice čini se neophodnim čime ta otkrića omogućuju bolje razumijevanje, pa onda i bolje ovladavanje ulozima koji se ocrtavaju bez našeg znanja. Najosjetljiviji problem međunarodnog prava bio je i ostao taj što se odvija unutar međunarodnih odnosa vođenih suparničkim logikama koje je teško ujediniti: jedna, idealistička, daje prednost potrazi za pravdom, a druga, pragmatična, daje prednost traženju mira. Ni nemoćna ni svemoćna, međunarodna pravda nije prestala napredovati ni na čijoj zemlji ne znajući odakle će doći sljedeći pucanj ni s koje su joj strane linije saveznici. Zato treba zaći iza kulisa Međunarodnog krivičnog tribunala za područje bivše Jugoslavije sići u utrobu zvijeri da se vidi kakav je otrov pokušava paralizirati i uništiti ».***Izvod iz « Mir i kazna »**

Knjiga "Mir i kazna" je posebno korisna Bošnjacima da shvate sa čim su se bošnjački predstavnici susretali kada su u pitanju međunarodni interesi, posebno interesi u odnosu na

rad Međunarodnog krivičnog tribunala za područje bivše Jugoslavije. Bošnjaci nažalost misle da se sve u životu podrazumjeva. Kad pročitate knjigu, koja se odnosi samo na period kada je Florence Hartmann kao glasnogovornica Međunarodnog krivičnog tribunala za područje bivše Jugoslavije radila, jasno je šta je sve trebalo uraditi da pred ovim sudom ne bude optuženo bosanskohercegovačko državno rukovodstvo. Gospođa Hartmann zajedno sa bošnjačkim predstavnicima u Međunarodnom krivičnom tribunalu za područje bivše Jugoslavije se borila istinom o agresiji na Bosnu i Hercegovinu i zločinom genocida nad Bošnjacima. Rezultat te borbe je da nije optužen Alija Izetbegović, Ejub Ganić, Stjepan Kljujić, Haris Silajdžić, Selim Bešlić, Sead Avdić i mnogi drugi. Umjesto tužbi prema državicima Bosne i Hercegovine od Međunarodnog krivičnog tribunala za područje bivše Jugoslavije dobiveni su certifikati po pravilima Rimskog sporazuma, da niko od navedenih i još desetine i stotine drugih bosanskohercegovačkih političkih i vojnih lidera nisu krivično odgovorni. Jedina pravna nada za Ejuba Ganića je odluka Međunarodnog krivičnog tribunala za područje bivše Jugoslavije u kojoj stoji da Ganić, Kljujić, Pušina, i drugi nisu odgovorni za "Dobrovoljačku" i da uopšte zločina tu i nije bilo. Danas nažalost u Bosni i Hercegovini je totalna dezorijentacija u pogledu svega, posebno u pogledu stvari koje se tiču rada Međunarodnog krivičnog tribunala za područje bivše Jugoslavije i Međunarodnog suda pravde, zločina agresije prema Bosni i Hercegovini i genocida nad Bošnjacima.

Knjiga « Mir i kazna » efektno razbija bošnjačke iluzije da se sve podrazumjeva i da je istina o agresiji i genocidu "očigledna stvar i lahko dokaziva" pred međunarodnim sudskim institucijama. Na Međunarodnom krivičnom tribunalu za područje bivše Jugoslavije i u svim drugim međunarodnim organizacijama, Bošnjaci i njihovi predstavnici su se morali prvo braniti istinom o agresiji i genocidu da nebi sami bili optuženi. Međunarodni tribunal je dokazao genocid i sve druge oblike zločina protiv čovječnosti i ratnog zločina u Bosni i Hercegovini. Na njemu je optuženo i osuđeno političko i vojno rukovodstvo Srba i Hrvata. Knjiga Mir i kazna je potvrda bošnjačkog uspjeha u traganju za istinom i pravdom, koje se uvijek osporavaju od strane potonule međunarodne zajednice i mnogih bosanskohercegovačkih političkih faktora.

Florence Hartmann je progovorila o nepravdi prema bošnjačkim žrtvi. Nije to uradio ni Džefri Najs ni Carla del Ponte, to je uradila Florence Hartmann. Međunarodni krivični tribunal još radi, a gospođa Hartmann nije progovorila o nepravdi nakon 15-20 godina, nego je kriknula sada, kada je sve još aktuelno i kada možemo ispraviti krivdu.

Gospođo Florence Hartmann hvala vam u ime bosnjačkih žrtava i u ime svih istinskih prijatelja istine i pravde u svijetu.